

Výrobní areály starší doby římské v Čechách. Studie na základě zpracování předstihového výzkumu z Roztok u Prahy, Pod hájem

Práce představuje publikaci a zhodnocení výzkumu na dané lokalitě. V úvodu se autor zabývá historií bádání, geografickým rozsahem a chronologií starší doby římské v Čechách, hlavní část práce představuje zpracování a publikaci daného výzkumu: věnuje se jak výzkumu samému, tak katalogu nálezů z výzkumu. Pokračuje pak rozborem keramiky (laténské i římské) a dalších nálezů. Pozornost je soustředěna především na zjištěné pece a jejich možné interpretace. K tomu účelu podává autor přehled pecí na tavení železa, věnuje se i výrobě z barevných kovů, zabývá se také keramickými pecemi, pecemi na vypalování vápna, ale také dalšími výrobními aktivitami a nakonec pojednává i o výrobních areálech. Přiklání se k názoru, že šlo zčásti o pece na vypalování keramiky, zčásti o pece užívané v železářském procesu; snad sloužily k úpravě železné rudy anebo vytavené železné houby. Dřívější domněnky o tom, že by pece sloužily na vypalování vápna, se analýzami nepotvrdily. Plocha výzkumu ležela mimo oblast osídlení a představuje výrobní areál. podobně jako tomu bylo v bohužel dosud nepublikované lokalitě v Mlékojedech.

Autor se také zabývá širšími otázkami osídlení tohoto období, vesměs prokazuje širší rozhled i opatrný přístup ke složité problematice interpretace toho, co měl k dispozici. Zvláště zajímavé jsou úvahy o možnosti využití pecí k různým účelům, o alternativních pokusech jejich konstrukce, které zřejmě podléhaly pozitivním i omylným výsledkům pokusů – více experimentovali, než bychom si obvykle u tak primitivní společnosti představovali.

Zajímavá je také příměs laténské keramiky. I zde se ukazuje, že šlo spíše než o úplnou caesuru o jakési navázání na předchozí laténskou civilizaci; i samo jméno Marobud je keltské, nikoli germánské a např. od Wenskuse víme, jak snadno byly pozůstatky jiných kmenů integrovány do nových celků v době stěhování národů; sotva tomu bylo úplně jinak na konci doby laténské; ukazují to i nové nálezy z Německa (srov. zejména Hüssen, C. M., Irlinger, W. . Zornier, W. eds. 2004: Spätlatènezeitliche und frühromische Kaiserzeit zwischen Alpenland und der Donau, Bonn a dvě nedávné konference - publikovanou už (Droberiar, E. – M. Lutovský eds. 2006: Archeologie barbarů 2005 – Archäologie der Barbaren 2005, Akten Tagung Kounice 2005, Praha 2006) a dosud nepublikovanou o Marobudovi a jeho říši v loňském roce.

Dalším zajímavým podnětem práce je ona diskutovaná různost technologií pecí. O leccos se zřejmě v Marobudově době pokoušeli, a výroba v té době nebyla zřejmě nevýznamná, jak dokumentují i písemné zprávy o Marobudově říši, která se podle římských autorů stala důstojným lokálním soupeřem Římské říše ve střední Evropě. Technologie výroby kovů, keramiky a jiných výrobků byla samozřejmě na nižší úrovni než v Impériu, ale zřejmě uspokojovala mnohé z potřeb této doby vrcholu civilizace doby římské v Čechách. Rozsáhlé výrobní areály mimo osady, jejichž diskutovaný výzkum je dobrým příkladem, svědčí také o společné organizaci příslušné skupiny a snad i ještě větších celků k uspokojování potřeb řemeslných výrobků, a také o vyšší úrovni společenství než primitivní, o jaké uvažuje autor snad až příliš skepticky na konci práce v závěru..

I když práce nepřináší nové jisté závěry v tom rozsahu, jak by si čtenář mohl přát, úplně prokazuje schopnost autora se v materiálu dobře orientovat i schopnost vlastního uvažování nad složitou problematikou, kterou mu daný materiál poskytl. Není nejmenších pochyb o tom, že práce splňuje všechny požadavky na magisterské práce kladené a je vhodným podkladem obhajoby i dalšího řízení za účelem získání titulu magistra.

V Praze dne 12.9. 08

prof.dr.Jan Bouzek, DrSc